

Explorem utopies?

written by Pere Grau i Rovira | 12 de desembre de 2019

Algú ha dit que les utopies d'avui són les realitats de demà o demà passat. N'hi ha que no tenen aquesta possibilitat, però potser ens poden donar pistes per provar camins impensats que ens acostin a fites desitjades. Se m'ha ocorregut de parlar-ne quan he respost al periodista alemany Andreas Oldenbourg que al diari *Die Welt* ha publicat un article molt ponderat sobre Catalunya en què propugna una solució federal com la millor solució per als problemes territorials espanyols. Després de dir-li que per aquesta solució ja és tard (perquè a part que la majoria dels polítics espanyols no la volen, els catalans ja no se'n refiarien) li he exposat una idea utòpica, que ara i aquí miraré de detallar una mica. Repeteixo: ara és pura utopia, però hom no sap mai quines voltes impensades poden produir-se.

Punt de partida: els espanyols no admeten la separació i els catalans no veuen cap més sortida que la independència. Un compromís que permeti sortir de l'atzucac sembla impossible, però d'impossible en aquest món no hi ha gairebé res. Imaginem-nos una proposta en aquestes "negociacions sense línies vermelles" que demanen els catalans al govern espanyol (per estrambòtica que pugui semblar).

Imaginant-ho ben concretament pot significar una proposta que contingüés els següents punts:

1. Espanya, seguint el model britànic, accepta un referèndum d'autodeterminació vinculant, en el qual els catalans puguin decidir entre la independència o una proposta avalada per una majoria del Parlament espanyol sobre quines condicions s'ofereixen als catalans per seguir dins de l'Estat.

2. Si els catalans es decideixen per la independència, Espanya ho accepta amb dues condicions. La primera és la firma d'un

pacte d'estreta col·laboració entre els dos estats, en el camp de la seguretat, de l'economia, etc. La segona és que, després d'un període a acordar (diguem ara 10 anys) es repeteixi el referèndum i els catalans decideixin si voten definitivament per la independència o per un nexa federal o confederal amb Espanya, si els governants espanyols d'aleshores poden fer una proposta molt convincent.

3. Catalunya a canvi, es fa càrrec d'un tant per cent raonable dels deutes exteriors de l'Estat central espanyol. La discussió de si aquest tant per cent ha de ser en funció del PIB (19,2%), de la xifra de població (16%) o de l'extensió territorial (7%) pot ser solucionada amb una mitjana dels tres valors (14%). A més, totes les forces armades espanyoles serien retirades de Catalunya (exèrcit, policia i Guàrdia Civil), a mesura que les seves funcions poguessin ser substituïdes per unitats catalanes, però no més tard de sis mesos després de la firma de l'acord.

No cal dir que aquest camí només tindria possibilitats amb una pressió de l'estranger que en aquests moments no hi ha per enlloc. Però si la situació canviés prou radicalment, la possible revisió després de 10 anys (o dels que fos) obriria una porteta a la política espanyola per presentar-ho als seus electors com una solució no pas definitiva que es podria revertir més endavant, però mentrestant evitava mals majors per a Espanya. De fer-s'ho venir bé tot, a Madrid ja en saben prou.

I per als catalans? Ens donaria de moment la llibertat d'organitzar el país com volguéssim nosaltres. I pel que fa al segon referèndum, el resultat dependria tant d'una bona gestió de la Generalitat, com dels canvis que experimentés la política i l'opinió pública espanyoles, després del sotrac de la independència catalana. I no hi hauria cap motiu per rebutjar una condició el resultat de la qual dependria únicament de nosaltres. És somniar truites? Gairebé segur. Però quan els nusos semblen impossibles de desfer, per què no

explorar utopies i veure on ens porten?